

UCHWAŁA NR LXIII/389/24
RADY GMINY ROZOGI
z dnia 29 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Rozogi na lata 2024-2030

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2023 r. poz.40 z późn.zm.) i art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021 r., poz.1249 z późn.zm.) uchwala się co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rozogi na lata 2024-2030, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała NR XXVIII/164/21 Rady Gminy Rozogi z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rozogi na lata 2021-2025

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rozogi.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy
Maciej Sypiański

Załącznik
do uchwały Nr LXIII/389/24
Rady Gminy Rozogi z dnia 29 stycznia 2024 r.
w sprawie uchwalenia Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE ROZOGI NA LATA 2024-2030**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Rozogi w latach 2019 – 2023.....	5
II. Charakterystyka zjawiska przemocy.....	7
III. Cele programu.....	10
IV. Założenia i adresaci Programu.....	11
V. Realizatorzy Programu.....	12
V. Obszary, kierunki i działania Programu.....	13
Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.....	13
Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej.....	14
Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.....	16
Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.....	17
VI. Ewaluacja i monitoring.....	18
VII. Źródła finansowania.....	19
VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	20

Wstęp

W 1995 roku na pierwszej ogólnopolskiej konferencji na temat przemocy w rodzinie, przyjęto Deklarację w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

„Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Sprzyja jej bierność obywateli i bezsilność służb publicznych. Dlatego wzywamy parlament, administrację rządową i samorządową, sądownictwo, prokuraturę, policję, mass media oraz wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej do przeciwdziałania przemocy i postępowania zgodnie z następującymi zasadami etycznymi:

- *każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych,*
- *człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany,*
- *dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić,*
- *każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej bez naruszania jego godności osobistej,*
- *każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej mu do radzenia sobie z przemocą,*
- *każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie,*
- *każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom, aby było mniej przemocy.”*

Mimo, że od przyjęcia Deklaracji upłynęło już ponad 25 lat to problem przemocy w dalszym ciągu osiąga duże rozmiary. W tym czasie powstało wiele aktów prawnych i działań instytucjonalnych oraz pozarządowych zmierzających do zmniejszenia problemów związanych z przemocą domową. Bardzo ważną rolę w tych działaniach odgrywa samorząd lokalny.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:
„Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;*
- 2) *prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;*
- 3) *zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;*
- 4) *tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.”*

Podstawą prawną i merytoryczną programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Rozogi jest:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021. r., poz. 1249 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz.1251).

Program jest kontynuacją działań i zadań realizowanych w latach ubiegłych. Jednakże w związku ze zmianą ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz związanym z tym ustanowieniem Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 dotychczasowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rozogi na lata 2021-2025 zostaje zastąpiony niniejszym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w gminie Rozogi na lata 2024-2030.

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie szkód tego zjawiska. Będzie to realizowane poprzez podejmowanie działań w czterech obszarach, takich jak:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna,
2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej,
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową,
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W każdym z tych obszarów zawarty jest cel szczegółowy odnoszący się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy domowej.

Program będzie stanowił wspólny, strategiczny plan działań wobec problemu przemocy domowej. Będzie on realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, a także przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych dysfunkcji w rodzinie oraz poprawy kondycji rodzin z terenu Gminy Rozogi.

I. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Rozogi w latach 2019 – 2023

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne. Przemoc jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a co za tym idzie jeszcze trudniej jest zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary.

Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy domowej, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

W skali kraju statystyki wskazują, że kobiety stanowią większość wśród osób doznających przemocy domowej. Szczególnie wrażliwą kategorią osób doznających przemocy są także małoletni, osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami. Problem przemocy domowej w gminie Rozogi nie odbiega od tych statystyk i tu również dane wskazują, że w większości to właśnie kobiety są osobami doznającymi przemocy domowej.

Analiza problemu przemocy domowej w Gminie Rozogi została przeprowadzona na podstawie danych uzyskanych podczas prowadzenia procedur „Niebieskie karty”, nadzorowanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Rozogi, który został powołany przez Wójta Gminy Rozogi.

W celu kontynuacji działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, dnia 28.06.2023 r. Rada Gminy Rozogi podjęła uchwałę Nr LVI/342/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Rozogi, zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zostały podpisane nowe porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym pomiędzy Wójtem Gminy Rozogi a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. W przypadku pracowników, do Zespołu zostały powołane osoby wskazane przez Wójta.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, oświaty, ochrony zdrowia, sądu oraz organizacji pozarządowej.

Zadaniem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie służb, instytucji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, między innym poprzez powoływanie i monitorowanie pracy grup diagnostyczno-pomocowych, które zajmują się bezpośrednio pomocą osobom doznającym przemocy domowej, a także pracują z osobami stosującymi przemoc. Po wszczęciu procedury „Niebieskie karty”, do którego upoważnieni są przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, a także gminnej komisji rozwiązywania

problemów alkoholowych, formularz „Niebieska karta – A” przekazywany jest do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który podejmuje dalsze działania w ramach procedury.

Zespół Interdyscyplinarny spotyka się nie rzadziej niż co 2 miesiące, w celu monitorowania uruchomionych procedur „Niebieskie karty” oraz omówienia bieżących spraw dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Rozogi. Spotkania odbywają się w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach i prowadzone są przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W latach 2019-2023 w gminie Rozogi zostały wszczęte 33 procedury „Niebieskie karty”. Obsługę organizacyjną - techniczną Zespołu w Gminie Rozogi zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach.

Tabela nr 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2019-2023

ROK	INSTYTUCJE ZAKŁADAJĄCE NIEBIESKIE KARTY					SUMA
	POLICJA	GOPS	OŚWIATA	SŁUŻBA ZDROWIA	GKRPA	
2019	5	1	0	0	0	6
2020	6	0	0	0	0	6
2021	2	2	1	0	0	5
2022	4	1	2	0	0	6
2023	6	3	1	0	0	10

Źródło: dane GOPS w Rozogach, opracowanie własne.

Tabela nr 2. Liczba osób doznających przemocy

ROK	LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ		
	KOBIETY	MĘŻCZYŻNI	DZIECI
2019	6	0	0
2020	4	0	0
2021	4	1	1
2022	5	0	1
2023	9	1	3
SUMA	28	2	5

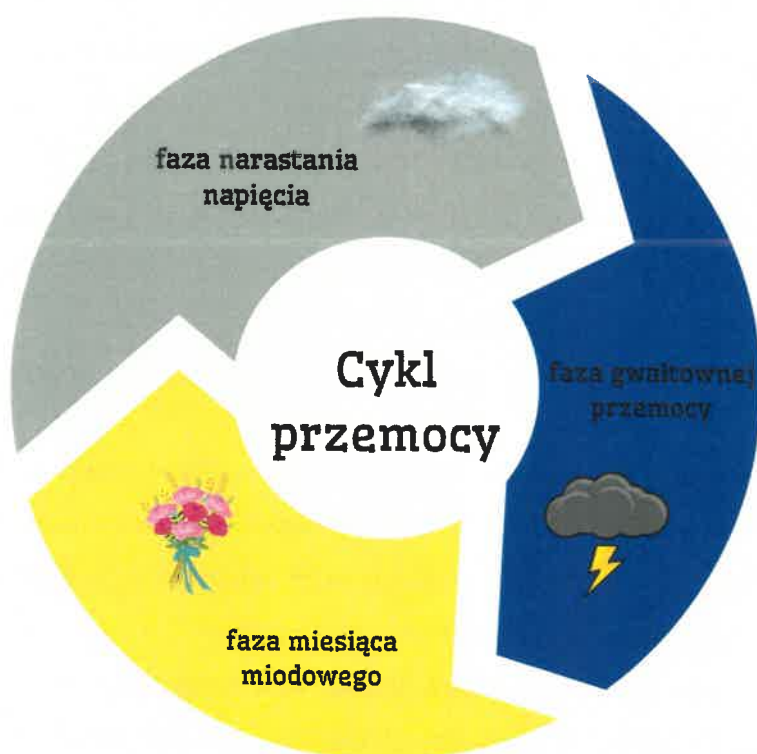
Źródło: dane GOPS w Rozogach, opracowanie własne.

Powyższe dane pokazują, że w gminie Rozogi, podobnie jak w skali kraju kobiety stanowią większość wśród osób doznających przemocy. Natomiast po zmianach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która małoletnich świadków każe traktować jako osoby doznające przemocy domowej wzrosła także liczba dzieci objętych procedurą „Niebieskie karty”.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc domowa jest to umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, które narusza prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej powodując cierpienie i szkody.

Przemoc domowa może być aktem jednorazowym, jak również powtarzającym się. Najczęściej jednak nie jest jednorazowym zdarzeniem. Jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy domowej obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonore E. Walker badając kobiety doznające przemocy opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Przedstawić to można za pomocą mechanizmu „*błędnego koła*”, gdzie przemoc przebiega w powtarzających się, naprzemiennych fazach:

Źródło: opracowanie własne

W **fazie narastania napięcia** partner jest stale napięty i poirytowany. Prowokuje kłótnie, prezentuje zły humor, staje się niebezpieczny, narasta jego agresywność. Ofiara stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Ma skłonność do obwiniania siebie i usprawiedliwiania zachowań agresora.

Faza gwałtownej przemocy charakteryzuje się eksplozją gniewu i agresji; skutki użytej przemocy często są bardzo niebezpieczne dla zdrowia i życia. Strach, przerażenie i szok są ogromne, dlatego

w tej fazie osoba doznająca przemocy decyduje się na podejmowanie działań obronnych – szuka pomocy, wzywa Policję, wnosi sprawy do Sądu, widzi straty wynikające z życia w przemocy.

Faza miodowego miesiąca jest to faza odpowiedzialna za trwanie w związku, wycofanie skargi, wzrost nadziei, a co za tym idzie i bezradności osoby doznającej przemocy. Osoba stosująca przemoc wyładowała złość, widzi, że posunęła się za daleko, boi się konsekwencji, więc przeprasza, wyraża skruchę, obiecuje, że to „ostatni raz”. Gdy uzyskuje wybaczenie wszystko zaczyna się od nowa. Oczekiwanie na wybaczenie spowodowało wzrost napięcia i złości. Kwestią czasu jest więc kolejny wybuch.

Najczęstszymi formami przemocy domowej są:

- **przemoc fizyczna:** popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie i rzucanie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.;
- **przemoc psychiczna:** wyśmiewanie, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania i szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności itp.;
- **przemoc seksualna:** zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne;
- **przemoc ekonomiczna:** niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspakajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej itp.;
- **przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej:** wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają itp.;
- **inny rodzaj zachowań:** zaniedbanie, niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków itp. oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się

w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Charakteryzując zjawisko przemocy domowej można zauważyć, że osobami stosującymi przemoc domową często są osoby, które doznawały przemocy w przeszłości. Jak to się dzieje, że powielają oni przemoc, zamiast jej się przeciwstawiać? Mimo, że wielokrotnie przyrzekają sobie, że nie będą krzywdzić innych, nie udaje im się dotrzymać swojej obietnicy. Wielu profesjonalistów uważa, że jest to uwarunkowane psychologicznie. Osoby doznające przemocy, na skutek działania osoby stosującej przemoc tracą do siebie szacunek i empatię, a także mogą mieć problem z rozpoznawaniem własnych uczuć i potrzeb. Przekłada się to również na empatię wobec innych ludzi, skoro osoba doznająca przemocy nie lubi siebie będzie odczuwała także niechęć do innych. Osoba doznająca przemocy traci zaufanie do swoich oprawców, czuje żal, bezradność oraz brak kontroli nad własnym życiem. Takie stany emocjonalne w dużym stopniu utrudniają radzenie sobie ze stresem oraz realne spojrzenie na własną agresję, co powoduje, że taka osoba nie dostrzega tego, że krzywdzi innych. Są też osoby, które mimo doznawania przemocy w przeszłości, nie stosują jej wobec swoich najbliższych, a także takie, które nie doznawały przemocy domowej, a stosują ją wobec innych.

Wobec powyższego bardzo ważną kwestię stanowi objęcie specjalistyczną pomocą krzywdzone dzieci, które nie mają żadnego wpływu na to, co się z nimi dzieje. Dzieci rzadko mówią o przemocy, która je dotyka, a z jej skutkami często nie są w stanie poradzić sobie przez całe życie. Doświadczanie przemocy wykształca poczucie winy, nieprawidłowy obraz samego siebie, zaniża samoocenę i powoduje bezradność. Uczy też nieprawidłowych wzorców zachowania, które zostają przyjęte za normę, stąd też w wielu rodzinach przemoc to zjawisko wielopokoleniowe. Rodzina, w której występuje przemoc nie zaspokaja podstawowych potrzeb psychicznych, a często i bytowych dziecka. Dzieci z takich rodzin, często zaczynają mieć problemy z prawidłowym funkcjonowaniem społecznym. Drastycznym i często jedynym sposobem zmiany sytuacji jest umieszczenie ich w środowisku zastępczym - domu dziecka lub rodzinie zastępczej. Zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej ma zapewnić większe wsparcie wobec dzieci, które będąc świadkami przemocy, uznawane są jako osoby doznające przemocy i objęte planem pomocy.

Rozumienie powyższych zjawisk i systemowe podejście do problematyki przemocy domowej jest warunkiem koniecznym dla wszystkich osób reprezentujących instytucje pomagające rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Rozogi jest próbą oceny problemu przemocy oraz usystematyzowania działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc domową.

III. Cele programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności i przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Rozogi.

Cel główny programu będzie realizowany poprzez realizację następujących **celów szczegółowych**:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej,
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

IV. Założenia i adresaci Programu

Aby zwiększyć skuteczność przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Rozogi, jednocześnie realizując cele ustawowe oraz cele zawarte w niniejszym Programie, kierunki podejmowanych działań zapisane zostały w podziale na cztery podstawowe obszary, z uwzględnieniem różnych grup odbiorców.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym również do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową oraz świadków przemocy domowej.

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej kierowany do osób doznających przemocy domowej oraz do służb i podmiotów, które zajmują się ochroną i pomocą tym osobom.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc kierowany do osób stosujących przemoc oraz służb i podmiotów, które zajmują się oddziaływaniem na te osoby.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie oraz doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

V. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu są podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Rozogi, takie jak:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach;
3. Placówki szkolno-wychowawcze (szkoły, przedszkola) oraz współdziałające;
4. Komenda Powiatowa Policji w Szczytnie;
5. Sąd Rejonowy w Szczytnie;
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie;
8. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczytnie;
9. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Szczytnie;
10. Służba Zdrowia;
11. Parafia Rzymsko-Katolicka w gminie Rozogi;
12. Organizacje pozarządowe.

V. Obszary, kierunki i działania Programu

Termin realizacji poniżej przedstawionych działań w czterech obszarach ustalony jest na lata 2024-2030.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy

WSKAŹNIKI:

- liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy domowej.

2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej poprzez:

- **prrowadzenie kampanii społecznych**, które obalają stereotypy na temat przemocy domowej, opisują mechanizmy przemocy domowej oraz wskazują na ich społeczną szkodliwość, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich oraz promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc
- **współpracę z kościołami i organizacjami pozarządowymi**, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w programie nauk przedmałżeńskich oraz w projektach prowadzonych przez organizacje pozarządowej

WSKAŹNIKI:

- liczba lokalnych kampanii społecznych,

- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Prowadzenie poradnictwa poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy oraz dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową.

WSKAŹNIKI:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,

- liczba osób, którym udzielono pomocy.

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej.

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Działania:

1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych

WSKAŹNIKI:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego w danym roku,
- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych w danym roku,
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w danym roku,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie.

2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości form uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej

WSKAŹNIKI:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych

3. Realizacja procedury „Niebieskie karty”

WSKAŹNIKI:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,

- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej

WSKAŹNIKI:

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych, ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej.

5. Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

WSKAŹNIKI:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
- liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk,
- liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
- liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

6. Monitorowanie pomocy udzielonej osobom doznającym przemocy domowej

WSKAŹNIKI:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania:

- 1. Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe z powiatu szczycieńskiego, poprzez umieszczanie ich na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń w siedzibie.**

WSKAŹNIKI:

- liczba zamieszczonych informatorów oraz miejsce ich zamieszczenia

- 2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie karty”**

WSKAŹNIKI:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego,
- liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do programu psychologiczno-terapeutycznego.

- 3. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi**

WSKAŹNIKI:

- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

- 1. Umożliwianie uczestnictwa w szkoleniach i konferencjach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej członkom zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.**

WSKAŹNIKI:

- liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu lub konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w danym roku,
- liczba szkoleń lub konferencji, w których wzięli udział członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

- 2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc domową, w formie np. superwizji, couchingu, doradztwa, grup wsparcia.**

WSKAŹNIKI:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

VI. Ewaluacja i monitoring

Ocena efektów osiągniętych poprzez realizację zamierzonych działań będzie odbywała się w oparciu o sprawozdawczość i monitoring. Raz w roku, w oparciu o sprawozdania przekazywane jednostce nadrzędnej będzie dokonywana analiza ilościowa i jakościowa Programu. Celem monitoringu będzie sprawdzenie czy działania ujęte w programie są realizowane oraz czy wpływają na jakość pomocy i współpracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc.

Dla zbadania efektów programu, pod koniec jego realizacji (w 2029 r.) zostanie przeprowadzona ewaluacja, która będzie podstawą do projektowania działań na dalsze lata. Będzie ona wykonana pod kątem następujących kryteriów:

1. adekwatności – stopień dostosowania programu do potrzeb osób, które zostały nim objęte;
2. użyteczności – stopień przydatności programu dla odbiorców;
3. skuteczności – stopień osiągnięcia zaplanowanych celów;
4. efektywności – sprawność działań podejmowanych w toku realizacji programu;
5. oddziaływania – stopień, w jakim korzyści odniesione przez uczestników programu miały szerszy wpływ na ich otoczenie;
6. trwałości – stopień, w jakim korzyści odniesione przez uczestników programu miały szerszy wpływ na ich otoczenie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej ustali pytania, metody i narzędzia badawcze, a także sposób realizacji ewaluacji, w tym system gromadzenia danych, informacji itp.

Szersze spojrzenie na Program, oraz sposób jego wdrażania dokonane w drodze identyfikacji i oceny celów oraz sposobów realizacji dostarczy wniosków, co do skuteczności Programu oraz ewentualnych potrzeb związanych ze wzmocnieniem oddziaływania programu, usprawnienia procesów zarządzania czy modyfikacji kierunków działań.

VII. Źródła finansowania

Zakłada się, że niniejszy Program będzie finansowany w różnych formach, z wykorzystaniem wielu źródeł finansowania, dlatego zakres realizacji działań programowych w poszczególnych latach uzależnia się od wielkości środków finansowych Gminy Rozogi, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych źródeł.

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

Założeniem Programu jest zwiększenie skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej, które możliwe są dzięki:

- podniesieniu świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy, poprzez wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych,
- podniesieniu jakości usług świadczonych na rzecz osób doznających przemocy domowej oraz zwiększeniu dostępności do specjalistycznej pomocy,
- podniesieniu jakości i skuteczności działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Maciej Gypiański